

ת"פ 55748/11/13 - מדינת ישראל נגד ינון עמרני

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 55748-11-13 מדינת ישראל נ' עמרני(עציר)

בפני
בעניין: כב' השופט חגי טרסי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ינון עמרני (עציר)

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד אלי כהן

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן ובו שלושה אישומים בעבירות מרמה. עניינם של שני האישומים הראשונים בכך שהנאשם הציג עצמו כמי שעוסק בתורת הקבלה, ניחן בכוחות מיוחדים ומסוגל לסייע בפתרון מצוקות. בפני המתלוננים הציג מצגי שווא ולפיהם הוא בדק את מצוקותיהם על פי תורת הקבלה ומצא כי הוטל עליהם או על קרוביהם "כישוף", המשפיע על חייהם, עתידם, מצבם הכספי או הבריאותי וכדומה. הנאשם טען במרמה כי ביכולתו להסיר מהם את ה"כישוף" ובכך לשפר את מצבם, אך הסרת ה"כישוף" כרוכה בסיכון רב ויש צורך לשים "הגנות" בדמות סכומי כסף שונים במזומן, בספרי הקודש של אביו. הנאשם הבהיר כי לאחר שיוסרו ה"כישופים" יוחזרו הכספים למתלוננים, אך בפועל השתמש הנאשם בכספים שקיבל לצרכיו האישיים. הנאשם רכש אמון המתלוננים בדרכי מרמה שונות, ודרש מהם כספים תוך הצגת מצגי שווא אשר העצימו את מצוקת המתלוננים ואת תלותם בו. בדרך זו הוציא מהם סכומי כסף גדולים במרמה, כמפורט באישומים עצמם.

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 3.6.13 או בסמוך לכך, פגש הנאשם במתלונן במהלך תפילה משותפת בבית מלון בטבריה. בסיום התפילה בירך הנאשם את הקוראים בתורה, וביניהם המתלונן. המתלונן התרשם מהברכה וביקש מהנאשם שיברך גם את בנו, אשר כארבע שנים קודם לכן, בהיותו כבן 16, נפגע בראשו, נכנס לתרדמת ומוחזק מאז במצב הכרה וגטטיבי במוסד שיקומי. לאחר ששמע על מצבו של הבן, בירך אותו הנאשם, ובמועד מאוחר יותר, הציג עצמו הנאשם בפני המתלונן ובני משפחתו כבן לרב מקובל וכמי שבקיא בתחום הקבלה והציע לסייע לו ולטפל בבן.

מספר ימים לאחר מכן הגיע הנאשם למוסד השיקומי בו שוהה הבן, העביר ידיו מעל ראשו וגופו של הבן והצהיר כי בכוונתו לבדוק בקבלה את מצבו של הבן. למחרת, התקשר הנאשם והבטיח למתלונן במרמה כי הבן יקום על רגליו וכי יעשה עבורו ניסים, וזאת מבלי שיש לו כל יכולת לעשות כהבטחתו. לאחר זמן מה, הודיע הנאשם למתלונן כי מצא שעל הבן מוטל "כישוף" וכי על מנת להסירו יש צורך ב"הגנות" בסך 20,600 ₪ אשר יושמו בגניזה בכתבי קודש ויושבו

במהלך החודשים יוני ויולי 2013, ב-12 הזדמנויות, המשיך הנאשם וטען בכזב כי קיימים "כישופים" על בני משפחה נוספים, הדורשים אף הם הסרה באמצעות "הגנות". בין היתר טען הנאשם לקיומם של כישופים הקובעים את מותם הקרב של שני אחיו של המתלונן ושל בתו בת החמש. כמו כן טען כי כישוף הוא שמונע מבתו הבכורה של המתלונן להתחתן ולמצוא זיווג. באותה תקופה הוביל הנאשם את המתלונן ב-12 הזדמנויות שונות לבתי קברות ברחבי הארץ, שם "גילה" והסיר חפצים שונים שהיוו לדבריו "כישופים", בעוד למעשה היה זה הוא שהטמין אותם במקום מבעוד מועד על מנת להגביר את אמונו של המתלונן בו וביכולותיו. בין היתר הטמין הנאשם באתרים השונים נשל נחש עליו רשומות קללות, עצם חיה הנחזית להיות עצם אדם ובתוכה סכין שעליה כיתוב שם אחיו של המתלונן, קלפים מספר תורה ועליהם רשומות קללות, פד עם כתם דם ועוד.

במהלך תקופה זו העביר המתלונן לרשות הנאשם סכומי כסף בסך כולל של 714,200 ₪, על מנת שיממשו כ"הגנה" עבור הסרת ה"כישופים", ויושבו לידיו לאחר מכן. בפועל, השתמש הנאשם בסכומים אלה לצרכיו האישיים, ולאחר שהתבקש להשיב למתלונן את כספו החזיר לו במספר הזדמנויות סכום כולל של 51,000 ₪. בגין מעשיו אלה הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה על סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, כאשר הנסיבות המחמירות באו לידי ביטוי בחומרת המעשה, בחרדה ובפחד אותן השרה הנאשם על המתלונן ובני משפחתו, ביחסי התלות שנוצרו ביניהם, בהיקף סכום המרמה ובמסכת המעשים הנוספים בהם הורשע הנאשם.

גם באישום השני הורשע הנאשם באותה עבירה ממש, בגין מעשים דומים שביצע כלפי שני מתלוננים נוספים. את המתלונן המרכזי במסגרת אישום זה פגש הנאשם בחודש אוגוסט 2013, או בסמוך לכך, במהלך תפילה בבית הכנסת. הנאשם הציג עצמו בפני הנוכחים כבנו של רב מקובל שלמד מאביו את תורת הקבלה. במסגרת זו, הציע הנאשם למתלונן את עזרתו בפתרון בעיותיו האישיות בתחום יחסי האישות, בעיות פריון של אשתו, בעיותיו הרפואיות ובעיות נפשיות של בנו. לאחר זמן מה התקשר הנאשם למתלונן ומסר לו כי הוטלו עליו ועל בני משפחתו, ארבעה "כישופים" מסוכנים עד כדי מוות וכי כל סבל ומצוקותיהם נובעים מאותם "כישופים". כמו כן, מסר לו כי לצורך הסרתם נדרשים סכומי כסף שונים, וכי לאחר שיוסרו יזכו הוא ובני משפחתו לשלווה, להצלחה ולשפע. הנאשם אף הגביר את תלותם של המתלונן ובני משפחתו בו, בכך שסיפר להם כי ילדיו מגרושתו נפטרו בגין עיסוקו במציאת "כישופים", וכי המשך עיסוקו בכך מסכן את חייו ואת חיי בנו.

במהלך החודשים ספטמבר-נובמבר 2013, הוביל הנאשם את המתלונן בחמש הזדמנויות שונות לבתי קברות בצפון הארץ ושם התיימר לגלות ולהסיר חפצים שונים, אשר לדבריו מהווים "כישופים", כשלמעשה הטמין הנאשם עצמו את אותם חפצים מבעוד מועד על מנת להגביר את אמונו של המתלונן בו וביכולותיו. בין היתר הטמין נייר קלף עליו רשומות קללות המנבאות חולי ומוות למתלונן ולבני ביתו, סכין ועליה מתנוסס הכיתוב "מוות" שלוש פעמים, תחתון עם כתם דם הנחזה להיות כתם נידה ועוד. במהלך תקופה זו העביר המתלונן לרשות הנאשם 210,600 ₪, על מנת שיממשו כ"הגנה" עבור הסרת ה"כישופים", בעוד בפועל השתמש הנאשם בסכום זה לצרכיו האישיים.

במסגרת אישום זה, הורשע הנאשם גם בכך שביום 26.10.13 פגש במהלך תפילה במתלונן נוסף. הנאשם הזמין מתלונן

זה להתארח לארוחה בחצר ביתו ובמהלך האירוח סיפר הנאשם למתלונן כי הוא בנו של רב מקובל ועושה נפלאות, ואף הציע למתלונן סיוע בפתרון בעיותיו הכלכליות, תוך שהוא מציין בפניו כי מזה 15 שנה מוטל "כישוף" על משפחתו של המתלונן. בהמשך הסביר הנאשם כי לצורך הסרת ה"כישוף" ובשל הסיכון הכרוך בכך יש צורך בהפקדת סכום כסף המשמש כ"הגנות" בספרי קודש. בהתאם לכך, קיבל הנאשם מהמתלונן בשתי הזדמנויות שונות סכומי כסף בהיקף כולל של 10,800 ₪, בהם עשה הנאשם שימוש לצרכיו האישיים.

ביום 5.11.13 או בסמוך לכך, הוביל הנאשם את המתלונן לבית קברות בנצרת ושם הציג בפניו חפצים, אותם הטמין מראש על מנת להגביר את אמונו של המתלונן בו וביכולותיו, אותם הציג כ"כישופים" המוסרים על ידו. במסגרת מצג השווא חפר הנאשם בידי ליד קיר בית הקברות והוציא מהאדמה נעל ובתוכה היו נשל נחש ועליו כיתוב בערבית וכן חתיכת פחית ובה כיתוב בערבית ועברית של המילה "מוות".

במסגרת האישום השלישי הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה - עבירה על סעיף 415 לחוק העונשין, בגין סכומי כסף שקיבל על יסוד טענות שווא שהשמיע בפני מתלוננים שונים בנוגע למצבו הרפואי הקשה של בנו של הנאשם. תחילה, לקראת סוף שנת 2008, פנה הנאשם לחבר של אחיו וסיפר לו בכזב כי בנו חולה ונזקק לניתוח השתלה דחוף בארה"ב. על יסוד טענה זו ביקש הנאשם וקיבל הלוואה בסך 5,000 ₪ כסיוע למימון הניתוח והשהות בחו"ל, ובהמשך עד לחודש יוני 2010, ועל יסוד טענות לפיהם מצב הבן הולך ומחמיר, קיבל מאותו חבר סכום כולל של 150,000 ₪, מתוכו החזיר, במספר הזדמנויות סכום כולל של 37,850 ₪ בלבד.

עוד מתואר באישום זה כי במהלך חודש אוגוסט 2012 קיבל הנאשם ממתלוננת אחרת סכום של 6,000 ₪, על יסוד טענת השווא לפיה בן אחותו עומד למות וזקוק לטיפול רפואי דחוף בחו"ל. הסכום הנ"ל התקבל כהלוואה, אותה התחייב להחזיר כעבור שבועיים. לאחר שבועיים פנה שוב למתלוננת ומסר לה בכזב כי זהו בנו שלו שחולה, ולא בן אחותו וכי הוא נזקק לסכום כסף נוסף. המתלוננת הפנתה את הנאשם לגיסה, וגם בפניו חזר הנאשם על טענות הכזב בדבר מצבו הקשה של הבן. על מנת להגביר את אמון הגיס בנאשם, הפנה אותו הנאשם לרב עשור והלה שימש מליץ יושר על הנאשם. לאחר מכן, נחתם חוזה הלוואה, במסגרתו העביר הגיס לנאשם סכום של 34,000 ₪, כך שבסה"כ קיבל הנאשם מהמתלוננת וגיסה 40,000 ₪, מתוכם החזיר רק 11,000 ₪.

בין הצדדים לא גובשה הסכמה עונשית כלשהי, וכל אחד מהם טען על פי ראות עיניו. עובר לטיעונים שמעתי את עדותו של המתלונן באישום הראשון, בנוגע לנזקים שנגרמו לו. כמו כן הוגשה הצהרת נפגע עבירה בעניינה של המתלוננת באישום השלישי. מטעם ההגנה העיד יצחק עשור כעד אופי. כמו כן הוגשו פניות בכתב מטעמן של אשת הנאשם ואחותו. בטרם אפנה לגזור את הדין אתאר את שהובא בפני במסגרת הטיעון לעונש.

הצהרות המתלוננים לגבי נזקיהם:

המתלונן המרכזי נגד הנאשם, שעניינו פורט בהרחבה במסגרת האישום הראשון, התייצב ביוזמתו שלו בבית המשפט ובדבריו הקצרים ביכה את מר גורלו, ותיאר את ההשלכות הקשות שהיו למעשיו של הנאשם עליו ועל בני משפחתו.

לדבריו, על מנת למסור לידי הנאשם את הכספים שדרש, עשה המתלונן שימוש בחלק מכספי הפיצויים שהתקבלו בגין התאונה שעבר בנו, ובכספים השייכים לבתו, לאחיו ולאמו. כיום מצבו הכלכלי קשה ביותר, הוא שרוי בחובות ותקוותיו לקבל החזר מהנאשם התבדו.

בהצהרה שהוגשה מטעמה של המתלוננת באישום השלישי, הבהירה המתלוננת כי הסכמתה להלוות לנאשם כספים נבעה כל כולה מכך שהייתה בטוחה כי היא תורמת להצלת חיים. לפיכך, משהבינה כי נוצלה על ידי הנאשם, נגרמו לה ולכל בני משפחתה עוגמת נפש אדירה, והיא אף מתקשה כיום לתת אמון באנשים אחרים. עוד עמדה המתלוננת על הנזק הכלכלי שנגרם לה, שכן נדרשה בעצמה ליטול הלוואה כדי להחזיר לגיסה את הכספים שמסר לבקשתה לנאשם, ועל הלחצים הנפשיים והמשפחתיים שחוותה באותה תקופה.

עדויות האופי:

מטעם ההגנה העיד כאמור הרב עשור, אשר תיאר את הנאשם כאיש רב חסד המיטיב עם הנזקקים ועוסק לא מעט בגמילות חסדים. לדבריו, המדובר היה בקבלן מצליח אשר חווה התמוטטות כלכלית לאחר שמתוך רצון לסייע ללקוחותיו ולהקל עליהם, תמחר בחסר את עלויות עבודות הבניין שביצע עבורם. עוד ביקש לשכנע כי כל אדם שהיה ניצב במקומו של הנאשם לא היה עומד בפיתוי, והיה נוטל לידינו את סכומי הכסף.

במכתב שהגישה לעיוני, תיארה אשת הנאשם את הנאשם כעמוד התווך של הבית, כאב מסור לילדיו וכמי שמיטיב עם הבריות, שכן אהבת הזולת היא נר לרגליו. עוד ציינה כי בעקבות התמוטטות עסקית נקלעו לחובות גבוהים, אשר בהעדר יכולת פירעון הביאו לכך שהנאשם ובני משפחתו היו נתונים למסכת של איומים, אשר בעטיה חשו חוסר ביטחון ולחץ יום-יומי, ואף נדרשו להחליף את מקום מגוריהם באופן תדיר. באחד המקרים אף הותקפה על ידי אחד הנושים, וגם ילדיהם הקטינים היו חשופים לדברי איום בוטים ונזקקו, על רקע זה, לטיפול פסיכולוגי. אשת הנאשם הביעה צער על עוגמת הנפש שנגרמה למתלוננים, תוך שהיא משוכנעת כי לא לכך כיוון הנאשם מלכתחילה.

אחותו של הנאשם תיארה את הנאשם במכתבה כמי שמגיל צעיר נטל אחריות, סייע בפרנסת הבית, היה יד ימינו של אביהם ושימש עבורה למעשה כאב נוסף. עוד ציינה את החינוך שספג אחיה בבית המשפחה לאמונה, לערכים ולעזרה לזולת. מעשיו המפורטים בכתב האישום רחוקים מאד מערכים אלה ואין לה כל ספק כי הנאשם לא פגע במתלוננים במזיד אלא בשל המציאות הקשה של חובות ואיומים. לבסוף ציינה כי אם תינתן בידי הנאשם ההזדמנות, הוא יעשה לילות כימים, בסיוע בני המשפחה, יחזיר חובותיו ויפצה את המתלוננים עד תום. לפיכך ביקשה לנקוט עם הנאשם במידת הרחמים ולתת לו הזדמנות לצאת לדרך חדשה.

טיעוני הצדדים:

בטיעוניה לעונש תיארה ב"כ המאשימה את מכלול הנתונים המחמירים המתעוררים במקרה זה. בדבריה התייחסה לכך שאין מדובר במעידה חד פעמית אלא בהתנהלות שיטתית של הנאשם, אשר קיבל במרמה למעלה ממיליון ₪ משישה

קורבנות שונים. המדובר במעשים אשר בוצעו במהלך תקופה ממושכת, החל משנת 2008, אז החל לטעון בכזב כי הוא נזקק להלוואה עקב מצבו הרפואי של בנו, דרך השנים 2010 ו-2012, המוזכרות בכתב האישום, וכלה בשנת 2013, אז ביצע המעשים החמורים המתוארים בשני האישומים הראשונים.

כמו כן, ציינה התובעת המלומדת כי בשקילת העונש בעבירות מרמה יש לבחון את מיהות המרומים והסבירה כי במקרה הנדון מדובר במתלוננים שהם אנשים פרטיים, אשר הנאשם ניצל את האמון שנתנו בו, רימה אותם וגזל מהם את דמי מחייתם. ב"כ המאשימה הדגישה כי המתלוננים הם אנשים מוחלשים אשר היו שרויים במצוקות נפשיות, כלכליות ובריאותיות והנאשם ניצל חולשה זו, ואף הגדיל באופן מניפולטיבי את המצוקה בה היו מצויים ואת תלותם בו, באמצעות הבטחות מחד ואיומים מאידך. מצוקת המתלוננים ואמונם בנאשם הובילו לכך שמסרו לו סכומי כסף גבוהים ביותר, על מנת שיסיר מהם את "הכישופים", והרי מדובר במתלוננים אשר הפרוטה אינה מצויה בכיסם ואשר יעשו הכל על מנת שיוכלו להציל את יקיריהם. עוד פירטה כיצד הנאשם סובב את המתלוננים בכחש והולך אותם בבתי קברות, במספר רב של הזדמנויות, תוך שהוא מעצים באופן יזום את מצג השווא אותו יצר כ"מקובל".

לדברי ב"כ המאשימה המניע לביצוע מעשי הרמייה הנו בצע כסף, תוך שהנאשם פועל באופן שיטתי על מנת לרמות את המתלוננים ולקבל בכזב סכומי כסף משמעותיים וזאת לצרכיו הפרטיים. לדבריה אין במצוקתו הכלכלית של הנאשם משום נסיבה לקולא ואין לראות במצבו הכלכלי הקשה פתח והצדקה לביצוע מעשים אלו. ביחס להשבת הגזלה ציינה ב"כ המאשימה כי הושבו ₪ 100,000 בלבד מתוך למעלה ממיליון ₪ אותם חב הנאשם למתלוננים, כך שלא ניתן לראות בהשבת סכום זה משום נסיבה משמעותית לקולא.

לטענת המאשימה, יש לתת אמנם משקל לעברו הנקי של הנאשם, להודאתו בכתב האישום המתוקן, לנטילת האחריות ולחסכון בזמן ציבורי, אך בהתחשב בחומרת מעשיו ראוי להשית עליו תקופת מאסר ממושכת למשך 5 שנים, וכן מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי למתלוננים. בהקשר זה הדגישה התובעת כי אין במצבו הכלכלי של הנאשם כדי להשפיע על גובה סכום הפיצוי. מטעם המאשימה הוגשה במסגרת טיעוניה אסופת פסיקה.

ב"כ הנאשם עתר בטיעונו להקל בעונשו של הנאשם ולהסתפק בהטלת עונש מאסר מתון. הסניגור המלומד תיאר את הנאשם כמי שניהל אורח חיים נורמטיבי, שירת בצבא ועבד לפרנסת משפחתו, עד שלמרבה הצער נקלע למשבר כלכלי ולחובות אדירים, בהם לא הצליח לעמוד. בעקבות זאת, הגיעו נושים לביתו, איימו על חייו ועל בני משפחתו, כך שהעבירות בוצעו מתוך תחושת לחץ ועל רקע רצונו של הנאשם לגונן על ילדיו. עוד הזכיר כי הנאשם השיב למתלוננים חלק מכספם והבהיר כי בכוונת הנאשם לפרוע את מלוא חובותיו ולפצות את המתלוננים על הנזק שנגרם להם, לאחר שישוחרר ממאסר וישוב לעבודה סדירה. לביסוס הטענות בדבר קשייו הכלכליים של הנאשם הוצגו רישומי ההוצל"פ, מהם עולה כי לו ולאשתו חובות המסתכמים לכדי למעלה מ-3 מיליון ₪. על רקע זה אף עתר הסניגור שלא להשית על הנאשם קנס כספי.

עוד ביקש ב"כ הנאשם לשקול לקולא את הודאתו המידית של הנאשם, אשר נטל אחריות על מעשיו כבר בחקירתו במשטרה, ואת החיסכון הרב בזמן ציבורי שהיה כרוך במתן ההודאה בבית המשפט. בנוסף, הדגיש את תפקודו התקין עובר למעשים, את עברו הנקי, ואת נטייתם של בתי המשפט שלא למצות את הדין כשמדובר בעבירות ראשונות

ובתקופת מאסר ראשונה, אשר אף כוללת תקופת מעצר ממושכת. אין להקל ראש גם בפגיעה הצפויה בילדיו ובאשתו כתוצאה משהייתו במאסר, וזאת לנוכח מעמדו המרכזי בבית המשפחה והנטל הכבד הרובץ כיום על אשתו המתפרנסת בדוחק ונושאת על כתפיה את נטל גידול הילדים המשותפים.

לקראת סוף טיעוניו, הפנה הסנגור המלומד לחוות הדעת שהוכנה מטעמו של הנאשם על ידי צוות הטיפול במרכז "התחלה חדשה". בחוות הדעת הנ"ל תוארו בהרחבה תולדות חייו של הנאשם וניתנה התייחסות מקיפה למאפייני אישיותו, לנוכח הנסיבות בהן גדל והתבגר. מפאת צנעת הפרט לא יפורטו נתונים אלה במסגרת הנוכחית. באשר לעבירות שביצע, מובהר בחוות הדעת כי הנאשם מבטא חרטה, לוקח אחריות מלאה למעשיו ומבין את החומרה הכרוכה בפגיעה הכלכלית והנפשית שגרם למתלוננים. עוד מפורטות בה טענותיו לפיהן פעל מתוך ייאוש לנוכח החובות בהם היה מצוי, ועל רקע האיומים על חייו וחיי משפחתו מצד גורמים העולם התחתון, וכן מצבם הקשה כיום של אשתו וילדיו. בנוסף, מתוארת התרשמות גורמי הטיפול לפיה ניכר שההליך הפלילי הנוכחי מהווה גורם הרתעה משמעותי וכי הנאשם מבין כיום שהוא זקוק לטיפול אשר יתרום להפחתת המסוכנות, ובהעדרו עשוי מצבו להחמיר באופן שלא ימנע רצידיביזם. אשר על כן ממליצים עורכי חוות הדעת לשלב את הנאשם בטיפול פרטני מעמיק, ובהמשך גם בטיפול משפחתי, תוך שהם מפנים לתוכנית הטיפולית הייעודית בתחום עבירות המרמה הפועלת במסגרת שירות בתי הסוהר.

הנאשם עצמו הביע חרטה עמוקה על מעשיו ואמר כי הוא חש בושה נוכח מעשיו. הוא ציין כי התכוון להחזיר את הכספים ואף פעל לשם כך, וכי בכוונתו לפעול ללא לאות על מנת להשיב את הכספים לכל המתלוננים לאחר שחרורו. כמו כן הדגיש אף הוא את הרקע למעשים, בכך שחשש לשלומם ולחיייהם של ילדיו, על רקע האיומים שספגו.

דין והכרעה:

על ההליך שבפני חלות הוראות תיקון 113 לחוק העונשין בדבר הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, אך בטרם אפנה אל המתווה המפורט בתיקון הנ"ל דומה כי אחטא לתפקידי אם לא אפתח בכך שאבהיר כי מעשיו של הנאשם הנם קשים ומכוערים, ואינם מתיישבים כלל ועיקר עם הניסיון להציג את הנאשם כאדם ערכי, הגון ומסור לזולת. גם אם ינתן משקל לטענות ההגנה בנוגע למסכת לחצים בהם היו הנאשם ובני משפחתו נתונים, בגין חובות גבוהים שלא נפרעו, טענות אשר לא בוססו בראיות חיצוניות קונקרטיות ואשר אינן באות לידי ביטוי בכתב האישום המתוקן, הרי שאין בהן כדי לגרוע באופן משמעותי ממידת אשמו של הנאשם ומההכרח להשית עליו עונש מאסר ממושך, אשר ישקף את חומרת המעשים ויהלום אותם.

אזכיר כי מדובר במי שבמשך לא פחות מחמש שנים תמימות נקט בסדרה ארוכה של מעשי מרמה, כלפי שישה קורבנות שונים, ועל יסוד מעשים אלה גזל מהם את מיטב כספם בהיקף כולל נכבד ביותר של למעלה ממיליון ₪. גם טיבם של המעשים ומצגי השווא, כפי שעוד יפורט, מעורר סלידה מיוחדת, שכן באופן ציני ומניפולטיבי ניצל הנאשם את פגיעותם של המתלוננים בנקודות התורפה האנושיות ביותר והבסיסיות ביותר: דאגת הורה לשלומם ולבריאותם של ילדיו ובני משפחתו, התקווה לשובו של בן צעיר ואהוב מתרדמת ארוכה, הנכונות להתגייס ולסייע בהצלת חיי אדם וכו'.

הנאשם לא בחל באמצעים לקידום מטרותיו הנלוזות, והשקיע מאמץ לא מבוטל בתכנון מעמיק וביישום ממושך של תכניותיו, במטרה לבסס את שליטתו בקורבנותיו, את האמון שהם נותנים בו ואת תלותם בהבטחותיו, ודי להזכיר את 18 הביקורים בבתי הקברות המוזכרים בעובדות כתב האישום המתוקן, כשאליו מתלווים שלושה מתלוננים שונים, ואת פעולות ההכנה המוקדמות בהם נקט, לרבות הכנת החפצים אותם "גילה" במהלך הביקורים לנוכח עיניהם המשתאות של המתלוננים, והטמנתם מבעוד מועד בבתי קברות שונים בכל רחבי הארץ. כל ניסיון להצדיק מעשים מעין אלה בגין חשש כזה או אחר של הנאשם לנוכח דברי איום שהופנו כלפי משפחתו נדון בהכרח לכישלון, שכן במה עדיפים בהיבט המוסרי והערכי שלומו שלו ושל בני משפחתו על פני שלומם של ילדי ובני משפחת המתלוננים, קורבנותיו התמימים, אשר נפגעו פגיעה קשה ביותר.

אם אשוב כעת לפסוע בנתיבי התיקון, הרי שעל פי הוראותיו, העיקרון המנחה בענישה הנו עקרון ההלימה, כלומר קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת האשם לבין סוג ומידת העונש. בית המשפט מחויב לקבוע את מתחם העונש ההולם לכל אחד מהאירועים שבפניו בהתאם לעקרון ההלימה ותוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובמכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

ב"כ הצדדים בטיעוניהם לא התייחסו באופן מפורט לאירועים השונים ולמתחמי הענישה הראויים לגבי כל אחד מהם, ולמעשה התייחסו לאישומים כולם כמכלול אחד. לנוכח הוראות התיקון, אתייחס לכל אחד מהאישומים כאל אירוע נפרד, כך שלצד כל אישום ייקבע מתחם העונש ההולם לו, תוך שאני ער לכך שניתן היה אף לפצל כל אחד מהאישומים לתתי אירועים. במקרה שלפני, בשל הזיקה הברורה בין המעשים כולם, הדמיון ביניהם וההשלכה ההדדית של כל אחד מהמעשים על משנהו, כחלק מרצף של מעשי מרמה שיטתיים, ממילא יש מקום לעשות שימוש בהוראת סעיף 40 יג' לחוק העונשין ולקבוע עונש כולל מתוך התחשבות במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, תוך מתן דגש לחובה לשמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין תקופת המאסר שתיגזר עליו.

באשר לערכים החברתיים בהם פגע הנאשם ולמידת הפגיעה בהם, הרי שהנאשם רמס ברגל גסה את זכויות המתלוננים להגנה על קניינם ורכושם מפני מעשי גזל, עשה שמות בנפשם, בפרטיותם ובשלוותם, ניצל את מצוקתם והחמירה, הפיח בהם תקוות שווא ועשה בהם כחומר ביד היוצר. גם טיב המעשים שביצע ומכלול הנסיבות האופפות את העבירות מצביעים על חומרה רבה ועל מידה גבוהה של אשם. ראוי למנות ולהדגיש כמה ממרכיבי חומרה אלה.

כך למשל בולטים בהתנהלותו של הנאשם האלמנטים של שיטתיות ותכנון מוקדם. כמפורט בכתב האישום, סיגל הנאשם לעצמו דפוס פעולה במסגרתו הציג עצמו ככזב בפני קורבנות פוטנציאליים כאיש קבלה אשר ניחן בכוחות מיוחדים. בהמשך הציג מצגי שווא לפיהם בדק את מצבם של המתלוננים על פי תורת הקבלה ומצא כי הוטל עליהם או על קרוביהם "כישוף", המשפיע לרעה על חייהם, וכי בכוחו להסיר את הכישוף תוך סיכון רב המחייב המצאת "הגנות" כספיות נכבדות. לאחר מכן נקט בשורה של מניפולציות אשר נועדו להגביר את אמונם של המתלוננים, את מצוקתם ואת התלות המוחלטת בו ובחסדיו.

במסגרת זו לא היסס לזרוע פחד ואימה בלב המתלוננים, כשטען כי הכישופים עלולים להביא למותם הקרוב של בני משפחה יקרים ולהבטיח הבטחות שווא בדבר החלמתו של הבן באישום הראשון או חיי שפע למתלונן ולבני משפחתו

באישום השני. גם הביקורים התכופים בבתי הקברות, בכל רחבי הארץ, ואיתור אותם חפצים שהטמין מראש, נועדו לאותן מטרות ממש ומעידים על היקף ההשקעה של הנאשם בתכנון וביישום מעשיו הרעים. שוו בנפשכם את פרק הזמן שנדרש לנאשם על מנת לאתר את אותם חפצים כגון נשלי נחש, עצמות וכדומה, לעצב אותם באופן שימקסם את האפקט המבוקש ולהטמינם מבעוד מועד בבתי הקברות הנידחים, על מנת שיישלפו על ידו בשעה היעודה ויסירו כל ספק או תמיהה שאולי קננו קודם לכן בלבם של המתלוננים.

לכך יש להוסיף את סכומי הכסף הגבוהים שהוציא הנאשם במרמה מהמתלוננים השונים, ואת הנזק שנגרם עקב כך לקורבנות, ובמיוחד למתלונן באישום הראשון אשר נותר מחוסר כל, שקוע בחובות ובמצוקה קשה לנוכח בני משפחתו שבכספם הסתייע על מנת לעמוד בדרישות הנאשם. סך כל הכספים שנגזלו עומד על למעלה מ-1.1 מיליון ש"ח, מתוכם השיב הנאשם לנפגעי העבירה כמאה אלף ₪ בלבד. אל הנזק הכלכלי התווספה מטבע הדברים עוגמת נפש קשה לכל אחד מהקורבנות, אשר שמו מבטחם ותקוותיהם בנאשם, ואלה נכזבו בזו אחר זו. כאמור, ניצל הנאשם באופן ציני את מצוקותיהם הקשות ביותר של קורבנותיו, את אמונתם ואת תקוותיהם של אנשים קשיי יום, ללא כל אמפתיה ומתוך אדישות מוחלטת לגורלם. מדובר אם כן ברף הבזוי והמכוער ביותר של עבירות מסוג זה.

גם המעשים המתוארים באישום השלישי מעידים על שפל מוסרי ועל ניצול רצונם הטוב של המתלוננים, אשר היו משוכנעים כי הם תורמים להצלת חיי בנו של הנאשם, אשר נזקק לטיפול רפואי דחוף ויקר. הנאשם לא היסס לנצל רגשותיהם של המתלוננים באמצעות מניפולציה מכוערת, במסגרתה העיד באופן כוזב על בנו שלו כי הוא סובל ממחלה קשה ומצוי על ערש דוויו. גם כאן, שלשל לידיו הנאשם סכומי כסף ניכרים, בהיקף כולל של כמאתיים אלף ₪, לאורך מספר שנים בהן הציג מצגי שווא מסוג זה כלפי מספר מתלוננים שונים.

באשר לפסיקה הנוהגת, עיינתי כמובן בפסקי הדין שהוצגו לעיוני על ידי ב"כ הצדדים. כך למשל הפנה הסנגור המלומד למספר החלטות בהן אישרו הערכאות הדיוניות הסדרי טיעון והטילו עונשים קלים באופן יחסי על עברייני מרמה. ראו לעניין זה למשל את ת.פ. 36778-08-13 מ"י נ' בורסוק (16.2.14), בו אושר הסדר הכולל 10 חודשי מאסר בפועל בגין מרמה בהיקף של כמיליון ₪, את ת.פ. 10657-05-11 מ"י נ' זוסמן (14.5.12) בו אישר בית המשפט המחוזי הסדר עונשי אשר כלל שנת מאסר אחת בפועל, לצד ענישה משלימה וכן את ת.פ. 35721-03-10 מ"י נ' רוזיליו ואח' (8.10.13) בו אושר הסדר הכולל מאסר קצר בעבודות שירות בלבד. אינני מתעלם מהאמור בהחלטות אלה, אך בהתחשב בכך שמדובר היה בהסדרי טיעון, ובשוני הרב בין מקרים אלה למקרה שבפני, ספק אם ניתן להקיש מהם על רף הענישה הנוהג.

עוד הפנה הסנגור, לשם השוואה, לגזרי הדין בעניין סוואן ודרבקין. בת.פ. 28411-01-12 מ"י נ' סוואן (8.1.13) הורשע הנאשם, עובד זר מסין, בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בהיקף של כמיליון ש"ח, תוך ניצול את האמון שניתן בו. בימ"ש השלום קבע בעניינו מתחם ענישה של 16-38 חודשי מאסר והטיל עליו 26 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ב-ת.פ. 42173-02-13 מ"י נ' דרבקין (26.3.14) הורשע הנאשם, עו"ד במקצועו, בסדרה ארוכה של עבירות מרמה וגניבה בהיקף של כחמישה מיליון ₪, מתוכם השיב כמחצית הסכום. הנאשם נעדר עבר פלילי ונטל אחריות למעשיו. בגין מעשיו הוטלו עליו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

מנגד, הפנתה המאשימה למספר החלטות בהן הושתו על עברייני מרמה עונשי מאסר ממושכים ביותר מאחורי סורג ובריח, אך כפי שאשרה גם התובעת עצמה, מתייחסות מרבית ההחלטות הללו לעברייני מרמה וותיקים, אשר לחובתם הרשעות קודמות רבות, ואשר כבר ריצו עונשי מאסר קודמים, בשונה מהנאשם שבפני. ב-ע"פ 1091/09 **אסולין נ' מ"י** (12.4.10) הורשע המערער בעבירות מרמה שונות כלפי קשיש שהיה נתון לטיפולו. ביהמ"ש המחוזי גזר עליו 7 שנות מאסר בפועל בגין עברו המכביד ואילו בית המשפט העליון הקל בעונשו והעמידו על 6 שנות מאסר.

במסגרת רע"פ 8879/13 **אברהם נ' מ"י** (16.1.14) אושר עונש של 7.5 שנות מאסר בפועל אשר הושת על נאשם שהורשע בשמונה עבירות של קבלת דבר במרמה, ואשר לחובתו עמדו לא פחות משלושה עונשי מאסר מותנה שהצטברו לפרק זמן של 34 חודשי מאסר. באופן דומה, השית בית המשפט המחוזי 6 שנות מאסר בפועל על עבריו מרמה סידרתי, שצבר לחובתו 49 הרשעות קודמות, בטרם הורשע בעבירות מרמה בהיקף של כ-300,000 ₪, כמפורט ב-ת"פ (מחוזי חיפה) 7062/09 **מ"י נ' ורטנשטיין** (15.9.09). כאלו הם פני הדברים גם בהחלטות בית משפט השלום בתל אביב ב-ת.פ. 2279/05 **מ"י נ' פרנקל ואח'** (6.7.06) וב-ת.פ. 48925-12-11 **מ"י נ' אביטן** (26.11.12).

מטבע הדברים קיים קושי לאתר בפסיקה מקרים בעלי דמיון מיוחד להשתלשלות האירועים המפורטת בכתב האישום שלפני, ועל כן ראוי יהיה להזכיר מקרה אחד שכזה, אשר נדון בבית משפט השלום בנצרת במסגרת ת.פ. 1352/07 **מ"י נ' נימר רמדאן** (29.4.08), שם נדון הנאשם בגין 10 אישומים לפיהם במשך כשנתיים הציג עצמו הנאשם בפני קורבנותיו כבעל יכולות מיסטיות ובכלל זה היכולת להסיר כישופים ועין הרע. בדומה לאירועים שבפני, התריע הנאשם בפני המתלוננים על כך שצפויים כביכול לבני משפחתם מחלות ומוות, ועל מנת למנוע תוצאות קשות אלה נדרשו אותם מתלוננים, שהיו שרויים ממילא במצוקה קשה, לשלם לנאשם סכומים ניכרים, בשווי כולל של למעלה מחצי מיליון ₪. לנאשם היה אמנם עבר פלילי, אך הרשעתו האחרונה הייתה ישנה מאד. בית המשפט הטיל עליו 54 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לקנס, פיצוי ומאסר מותנה.

עוד אני מוצא לנכון להזכיר כי יש להבחין בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה הנוהגת. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ארבל בע"פ 1323/13 **רך חסן ואח' נ' מ"י** (5.6.13) ולפיהם:

"אין לטעות ולזהות בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה הנהוג. מדובר ב"יצורים" שונים. מתחם העונש ההולם מגלם, כאמור, הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, כאשר מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה הנדונה הוא רק אחד מהם. טווח הענישה הנהוג בפסיקה, לעומת זאת, הוא נתון אמפירי עובדתי המורכב מהעונשים המקובלים בגין עבירה מסוימת בדין הנהוג."

בשים לב למכלול הנתונים שפורטו לעיל, אני סבור כי לצד המעשים המפורטים באישום הראשון יש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל, לצד מרכיבי ענישה משלימים. לצד האישום השני, יש לקבוע מתחם הנע בין 12 ל-30 חודשי מאסר, ואילו לצד האישום השלישי, מתחם הנע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל.

משנקבעו המתחמים, ובהעדך כל עילה המצדיקה סטייה מהם, ייגזר דינו של הנאשם בגדר המתחמים, תוך מתן משקל

למכלול הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנאשם, לעברו ולנתוניו. בהקשר זה קיימים מספר שיקולים כבדי משקל המצדיקים הימנעות ממיצוי מלא של הדין כלפי הנאשם. בראש ובראשונה יש להזכיר את עברו הנקי של הנאשם, אשר זוהי הסתבכותו הראשונה בפלילים. פועל יוצא של עובדה זו הנה כי מדובר בתקופת מאסר ראשונה לריצוי מאחורי סורג וברית, על כל הקושי המיוחד הטמון בכך והתקווה כי די יהיה בתקופת מאסר מתונה באופן יחסי על מנת להרתיע את הנאשם מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד.

עוד יש לציין את החיסכון המשמעותי בזמן ציבורי שהיה כרוך בהודאתו של הנאשם, בטרם נשמע באולם בית המשפט ולו עד אחד. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשים כבר במהלך חקירת המשטרה, הביע חרטה מלאה, הפנים את חומרת מעשיו והביע רצון לפצות את המתלוננים על הנזקים שנגרמו להם, גם אם בפועל טרם עשה כן באופן משמעותי. בנוסף, יש לזכור כי מדובר באדם בעל משפחה, נשוי ואב לשלושה ילדים, ואין ספק כי השמתו במאסר ממושך תפגע לו רק בו אלא גם בבני משפחתו הזקוקים לנוכחותו ותלויים בו לפרנסתם.

לבסוף, יינתן משקל גם לאמור בחוות הדעת שהוגשה בעניינו של הנאשם ולפיה מהווה ההליך הפלילי עצמו גורם מרתיע, אשר אף הוביל את הנאשם אל ההכרה כי הוא זקוק להתערבות טיפולית. כל אלה יביאו למיתון מסוים בתקופת המאסר שתושט על הנאשם, ועל כן אף לפער ממשי בין העונש שהתבקש על ידי התביעה לבין זה שיושם בפועל. באשר למרכיבי הענישה הכספיים, הרי שלנוכח מצבם הכלכלי של הנאשם ואשתו, כפי שעולה ממסמכי ההוצל"פ, ולנוכח המאסר הממושך שייאלץ הנאשם לרצות, אמנע מהשתת קנס. יחד עם זאת, מתחייב במקרה זה מתן פיצוי מלא למתלוננים, בכפוף למגבלות הקבועות בחוק, בגין הנזקים שנגרמו להם.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מיום המעצר - 10.11.13.
2. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור עבירה של קבלת דבר במרמה.
3. פיצוי בסך 258,000 למתלונן באישום הראשון, ע"ת 7 לכתב האישום. פיצוי בסך 210,600 ₪ לע"ת מס' 11 לכתב האישום. פיצוי בסך 10,800 ₪ לע"ת מס' 16 לכתב האישום. פיצוי בסך 112,150 ₪ למתלונן באישום השלישי (נ.ג.), אשר אינו רשום כעד תביעה, ופרטיו יסופקו למזכירות בתוך שבוע על ידי נציג המאשימה. פיצוי בסך 29,000 ש"ח לע"ת מס' 13 לכתב האישום. מכלול סכומי הפיצוי יופקדו בקופת בית המשפט בתוך 3 חודשים מהיום, ולאחר מועד זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.
4. תשומת לב שב"ס להמלצה הטיפולית הכלולה בחוות הדעת שהוגשה בעניינו של הנאשם מטעם "התחלה

חדשה". ככל שיימצא הנאשם מתאים להשתתף בהליך טיפולי על פי נהלי שב"ס, דומה כי יהיה בכך כדי להפחית המסוכנות ולצמצם החשש לביצוע עבירות נוספות בעתיד.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב אלול תשע"ד, 17 ספטמבר 2014, במעמד הצדדים.